VOOR ONZE DIAKENEN.

Aan de Diakenen
der Gereformeerde Kerken in Nederland.

Waarde broeders!

De Zwolsche Diaconie heeft weer het genoegen de Centrale Diaconale Conferentie te ontvangen en wel D.V. op 30 Juli a.s.

Het is de Conferentie, die reeds in 1944 zou zijn gehouden en die door het oorlogsgeweld moest worden uitgesteld.

Het is onze 53e Conferentie, doch de eerste na de vrijmaking van onze Kerken, waarom het ons een dubbel genoegen is, U in onze stad een welkom toe te roepen.

De agenda zult U bij het verschijnen van dit blad, waarschijnlijk reeds hebben ontvangen, zoodat U hebt kunnen zien, dat deze conferentie een belangrijke zal zijn.

Wij rekenen er op, dat veel diakenen naar Zwolle zullen komen en wij verwachten naast de afgevaardigden, ook veel voltallige diaconieën.

In verband hiermede, verzoeken wij U vriendelijk, spoedig opgave te doen aan den secretaris van de regelingscommissie, van verlangd logies met vermelding van welke nachten waarvoor men logies vraagt.

Voor verdere bijzonderheden verwijzen wij naar de uitnoodiging van het Centraal Comité.

Met broedergroeten en heilbede en tot ziens op 30 Juli 1946 te Zwolle.

De regelingscommissie der Diaconie van de Geref. Kerk te Zwolle.

G. J. BRINK, voorzitter.
J. PRINS, secretaris (Groeneweg 21).
A. J. ALBERS.
JAC. BOSCH Jzn.
H. VAN DER KAMP.
G. J. SMIT.

OPWEKKING TOT ZELFONDERZOEK IN DE PREDIKING, II.

Reeds bereikten mij enkele vragen voor deze rubriek. Voor ik die ga beantwoorden wil ik toch het liefst even doorgaan over het onderwerp, waarover ik was begonnen te schrijven, de opwekking tot zelfonderzoek in de prediking.

Het uitgangspunt daarbij is dit: „de Heere heeft aan de geloovigen en hun kinderen in de belofte het heil gegeven".

Dat geldt voor alle kinderen der geloovigen. Niet alléén voor de uitverkorenen onder hen.

Dat laatste is volgens de Generale Synodes van de gebonden Gereformeerde Kerken het geval. Dat wordt ook geleerd in de zoogenaamde Vervangingsformule.

De redeneering van deze Vervangingsformule is aldus:

„Volgens Gods Woord zijn de kinderen der geloovigen zoowel als de volwassenen in het Verbond Gods en in Zijn gemeente begrepen," zoodat zij deel hebben aan de belofte.

Uit andere plaatsen van de Schrift blijkt evenwel, dat dit niet geldt voor alle kinderen, doch alleen voor de uitverkorenen onder hen.

Aangezien nu echter de Kerk niet over het verborgene kan oordeelen, moet zij beginnen met alle kinderen te beschouwen als zulken aan wie de belofte toekomt, totdat uit het ongeloof der kinderen het tegendeel blijkt".

Ik schrijf hier nu niet in het bijzonder over deze formule.

Alleen wil ik opmerken op welke gevaarlijke paden de Synode zich heeft begeven met dit stuk als belijdenisstuk te aanvaarden.

Of is dat niet door en door gevaarlijk, te zeggen: „Volgens het Woord Gods zijn de kinderen in het Verbond begrepen" en tegelijk uit te spreken, dat volgens datzelfde Woord toch weer niet alle kinderen daartoe behooren?

Wordt daarmee niet de vastigheid van het Woord ondermijnd en wordt daardoor bij Gods volk, als het de Schrift leest, de gedachte gewekt: „ja, dat staat daar nu wel, maar zou ik dat nu ook mogen aannemen, zou ik mij daarop mogen verlaten?"

Deze redeneering van de Vervangingsformule is trouwens ook niet juist; zij kan dat niet zijn, want Gods Woord is nooit tegelijk „ja" en „neen"; maar de Schrift geeft er ook geen enkele aanleiding toe om aldus te redeneeren.

Heel Gods Woord zegt altijd weer: „de geloovigen en al hun kinderen zijn in het Verbond begrepen en hebben deel aan de belofte.

Dat heeft de Heere onmiddellijk reeds gezegd bij de Verbondssluiting met Absalom.

„Ik zal Mijn Verbond oprichten tusschen Mij en tusschen u en tusschen uw zaad na u in hunne geslachten, tot een eeuwig Verbond om u te zijn tot een God, en uw zaad na u."

Daar hebt ge den grondslag. Maakt de Heere hier nu ook maar een enkele uitzondering tusschen verkoren en niet-verkoren?

Van dat Verbond nu moet alles wat mannelijk is het teeken en zegel in zijn vleesch ontvangen in de besnijdenis.

Zou nu God wel aan al de kinderen het zegel van het Verbond geven, terwijl zij toch niet allen in het Verbond begrepen waren?

Zeker, in dat Verbond zal Izaäk een bepaalde plaats innemen. Naar hem zal het volk, dat uit Abraham geboren wordt, genoemd worden. Evenzoo zal het zijn met Jakob.

Uit Izaäk, uit Jakob, zal de Christus geboren worden.

Ook zal men later zeggen: „dat volk des Verbonds is uit Abraham—Izäak—Jakob. Maar dat wil niet zeggen, dat Israël en Ezau niet in dat Verbond een plaats hadden. Zij hadden de belofte, zij hadden het zegel van de belofte, indien zij hadden geloofd, zij zouden in Izaäk, in Jacob zijn gerekend geworden. Dat zij zijn omgekomen, kwam niet hier vandaan, dat zij de belofte niet hadden, maar hiervan, dat zij in ongeloof de belofte hebben verworpen.

En lees nu eens de historie van Israël in de Oude Bedeeling.

Blijkt daaruit ooit, dat de Heere, de God des Verbonds ook maar eenig onderscheid maakt in de bondelingen?

Ook in de dagen van de grootste goddeloosheid bij het volk spreekt de Heere hun toe als Zijn volk, dat naar Zijn Woord niet heeft geluisterd, dat Hem heeft verworpen en verlaten en dat daarom aan het oordeel wordt prijsgegeven. Leest maar eens b.v. Jeremia 18.

Hoe zou de Heere zoo hebben kunnen spreken, als deze goddeloozen niet metterdaad de belofte hadden gehad en niet metterdaad onder den eisch des Verbonds waren gesteld?

Hoe zou de Heere deze boozen als verbondsbrekers hebben kunnen behandelen als zij niet metterdaad bondelingen waren?

Als straks de dag van het Nieuwe Verbond aanbreekt en Petrus staat daar voor het volk Israëls, dan zegt hij, zonder eenige beperking: „Want u komt de belofte toe en uwen kinderen.

Wie heeft het recht om daarvan te zeggen: „Ja, dat wordt daar wel gezegd, maar dat moet ge eigenlijk lezen alsof er stond: „u en uwen kinderen, voorzoover gij uitverkorenen zijt".

Wat zegt Paulus in 1 Cor. 7: 14? „Maar nu zijn uw kinderen heilig".

Uw kinderen, al uw kinderen.

En lees dan eens Romeinen 9 : 4, waar van de ongeloovige, Christus-verwerpende Joden gezegd wordt, dat hunner is: „de aanneming tot kinderen, en de heerlijkheid en de verbonden en de wetgeving en de dienst van God en de beloftenissen".

En nu is het waar, dat blijkens de volgende verzen in Romeinen 9, dwars door het Verbond de Verkiezing heengaat en dat de Heere, naar Zijn Vrijmacht, de beloften van het Verbond in vervulling doet gaan in hen, die Hij daartoe verkoren heeft, terwijl de anderen ondergaan in de vervulling van de dreiging van het Verbond.

Maar evengoed als de dreiging van het Verbond waarachtig geldt voor hen, die behouden worden, geldt de belofte van het Verbond hun, die verloren gaan.

Dat is de taal van de Schrift.

Laat men nu toch eens ophouden deze waarheid krachteloos te maken door zijn theologisch geredeneer over het Verbond.

Laat men toch ophouden met eerst zelf uit te gaan maken wat toch het Verbond wel zijn moet om de woorden van de Schrift daarnaar te wringen, inplaats van te buigen onder de eenvoudige, klare spraak van het Woord.

Wie dat doet zondigt tegen het Woord Gods.

Wie dat doet pleegt roof aan het volk Gods, wien men het daardoor onmogelijk maakt kinderlijk naar het Woord te luisteren en bij het Woord te leven.

Wat heb ik aan Verbond en Doop voor mijn kind, als men zegt: „gij moet dat kind nu maar beschouwen als een kind des Verbonds", terwijl men tegelijk zegt: „of dat nu metterdaad zoo is, óf de belofte metterdaad voor dat kind is, dat is niet zeker, dat moet nog blijken".

Als het waar zou zijn, wat ik onlangs Prof. Ridderbos Jr heb hooren zeggen, dat een mensch eerst in het Verbond is als hij gelooft, dan heeft het Verbond voor het leven van Gods volk alle beteekenis verloren.

Dan ben ik immers niet meer verzekerd van mijn heil op grond van de belofte van het Verbond, maar dan rust mijn zekerheid op de bevinding van het werk Gods in mij.

Dan is het geloof niet het instrument, waardoor ik mij vastklem aan de belofte en zoo het heil deelachtig wordt —; dan is het geloof alleen het middel, waardoor ik mij bewust wordt van het heil, dat ik reeds vóór het geloof bezat.

Dan verliest ook het Woord zijn beteekenis.

Dan kom ik immers niet door het Woord tot het geloof.

Neen, dan kom ik tot geloof door een onmiddellijke werking van den Geest.

En het Woord dient louter om tot ontwaking te brengen, wat er reeds vóór het Woord en zonder het Woord bij mij leefde.

En dat is alles lijnrecht in tegen de eenvoudige taal van de Schrift, die mij zegt:

a. alle kinderen der geloovigen in het Verbond;

b. door het geloof wordt de belofte van het Verbond in mij gerealiseerd;

c. dat geloof wordt gewerkt door de prediking van het Woord.

Het is niet de vraag of dat past in mijn theologisch systeem.

Zoo zegt de Bijbel het; daaraan heb ik mij te houden. Daarbij heb ik te leven.

Ook in de prediking.

Daarover een volgende maal. D. v. D.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

SCHETS EN BEOORDEELING VAN DE BEGINSELEN DER „NEDERLANDSCHE VOLKSBEWEGING".

1. Geestelijke vernieuwing.

Deze „beweging" voert niet allereerst politieke pretenties, maar stelt zich ten doel niet minder dan de geestelijke vernieuwing van ons volksleven, dat zonder haar hopeloos zijn ondergang tegemoet zou gaan. Zij wil brengen een nieuwe cultuur, een nieuw herboren Nederland; zij prendenteert zelfs de geestelijke grondslagen van den enkeling te kunnen vernieuwen. Noodzakelijk is dit, daar er den laatsten tijd geen scheppende activiteit meer werkte in ons volk, geen daadkracht, geen bezielend beginsel.

Wij zouden dit alles kunnen toejuichen onder het strikte voorbehoud, dat hiermede bedoeld werd: het Christelijk geloof heeft zijn vat op ons nationale en veler individueele leven verloren; slechts wederkeer tot den Christus der Schriften kan enkeling en gemeenschap behouden. Dit alles blijkt niet de strekking;, de aangeprezen heroriënteering zoekt niet de Zon der gerechtigheid; de verlangde wedergeboorte is een andere dan die van Joh. 3 en daarmede rijst aan de geestelijke waardij van deze beweging gerechtvaardigde twijfel.

2. Doorbraak van de antithese.

Haar eerst na te streven doel vindt de N.V.B. n.l. in een radicale doorbraak van de „onwaarachtige" en „verstarde" scheidingslijnen in ons volksleven. Zij doelt daarmede op tweeërlei antithese: de Christelijke EN de Klassenstrijd-antithese (we zouden ook kunnen zeggen: de Marxistische). Zoo gerechtvaardigd als dié dubbele antithese was in het verleden, zoo rampzalig is ze voor nu en straks. Immers dit doel, verheffing en emancipatie van bepaalde volksgroepen, is bereikt. Speciaal de Christelijke antithese wekt haar wrevel: met deze wil de N.V.B. voorgoed afrekenen.

Wij stellen daar tegenover, dat er strikt genomen slechts van één antithese sprake kan zijn, die welke de N.V.B. als de Christelijke aanduidt, en dat met deze het Christendomzelf staat of valt. Tegenover de stelling (these) van hen, die op politiek gebied, niet buigend voor God en Zijn Woord, de revolutie voorstaan, kunnen wij onze tegenstelling niet achterwege laten zonder verloochening van den Christus. En daarmede is ons de strijd opgelegd tegen deze antithese-vijanden. Intusschen moet nu reeds worden opgemerkt, dat deze zelfde beweging een nieuwe antithese invoert: die tusschen hen, welke wél, en hen, die niet bereid kunnen zijn haar te volgen.

3. Personalisme.

Hoe poogt de N.V.B. het loslaten der (oude) antithese aanvaardbaar te maken? Door voor het leven van enkeling en volk enkele volstrekte zedelijke normen te stellen, als b.v. waarheid, gerechtigheid, naastenliefde (er zijn varianten op de kleine reeks) welke te aanvaarden zijn voor Kerkelijken en niet Kerkelijken, Christen, Humanisten, Joden. Allen, die erkennen, dat de mensch gehouden is in gehoorzaamheid aan deze normen zijn leven in te richten, in verantwoordelijkheid jegens de gemeenschap, allen, wien de menschelijke persoonlijkheid heilig is, allen, die roeping en waarde der persoonlijkheid niet vergooien in 't zij individualisme, 't zij collectivisme, die kunnen, bij alle mogelijk verschil in wereldbeschouwing, elke ander in hun gemeen-